بەگێ زێباری[١] و داخوازا هاریکاری یێ ژێ کر و ئەڤ چەندە گەهاندە زبێر پاشای، وی ژی دلخۆشی یا خۆ بەرامبەری وێ چەندێ دیار کر و هێزەکا ژ مزویری یا و سلێڤانەیا و ئێزدی یا دا دگەل. هەردو لەشکەر؛ یێ بادینا و هەکاری یا ل سەرێ چیایێ «گابنێرکی»[٢] گەهشتنە ئێک و ل درێژاهی یا (چل)رۆژا شەڕ و لێکدانێ بەردەوامی کێشا و بێهێزی کەفتە لەشکەرێ هەکاری یا، لەورا چل قەدەری داخوازا هاریکاری یێ ژ میر محەمەدێ هەکاری کر، ئینا لەشکەرەکێ دی ب سەرکێشی یا برازایێ خۆ برەهیم بەگێ بۆ ڤرێکر، هەر د وی دەمی دا زبێر پاشای داخوازا هاریکاری یێ ژ برازایێ خۆ میرێ ئاکرێ ئوسمان بەگێ کر، وی ژی لەشکەرێ ئاکرێ ئینا و د هانێ هات. هەردو لەشکەر یێ برەهیم بەگێ و یێ ئوسمان بەگێ د ئێک دەم دا گەهشتنە گابنێرکی و شەڕ دژوار بوو[٣]، ئەحمەد بەگێ شێلازی ب لەشکەرێ دگەلدا چووبوو گەلیێ (خانێ) بەراهی یا لەشکەرێ برەهیم بەگێ و (هەشتێ) زەلام ژێ کوشتبوون، دەمێ ژۆردا هاتی، ئوسمان بەگێ گۆتێ: «تو رەڤی یە؟!»، ئینا گۆت: «تە چەوا دزانی دێ رەڤن!» لەورا بەرسڤا وی دا و گۆت: «بەلێ من دزانی»[٤]، ل دویماهی یێ میر ئۆمەر بەگێ زێباری چل قەدەر کوشت[٥] و شالی بەگێ میرێ کەلا ئەرزێ، برەهیم بەگ ئێخسیر کر و شکەستن کەفتە لەشکەرێ هەکاری یا و پاشدا رەڤین و کەلخێت خۆ ل پاش خۆ هێلان و لەشکەرێ بادینا لدویڤ ڕا چوو هەتا گەهاندینە گەلیێ قیامەتێ، ژ بەر هندێ هەتا نۆکە ژی توخیب یێ د ناڤبەرا بادینا و هەکاری یا دا گەلیێ قیامەتێ یە[٦].

میر شالی بەگ قارەمانەکێ خودان شیان بوو، ب ناڤێ (شالێ رەش) ب ناڤ و دەنگ ببوو، ژ بەر کو دەمێ شەڕا ناڤ د خۆ ددا و دگۆت: «ئەز شالێ رەشم»، لەورا دەمێ برەهیم بەگ ئێخسیر کری و دایە دگەل خولامەکێ خۆ و هنارتی یە نک ئوسمان بەگێ و پرسیار ژێ

(١) الاکراد فی بهدینان، بپ٢٢٩
(٢) گابنێرک: دکەڤیتە رۆژهەلاتێ دەشتا (هێری)؛ بەر سینگێ گوندێ (راڤینا)، ئانکو پشتا گوندێ (ئاسیهێ) و گوندێ خانکێ، ل دەڤەرا بەرواری بالا.
(٣) الاکراد فی بهدینان، بپ٢٢٩ـ٢٣٠
(٤) عارف ئوسمان بەگ و احمد علی، ژێدەرێ بەرێ
(٥) الاکراد فی بهدینان، ژێدەرێ بەرێ
(٦) عارف ئوسمان بەگ و احمد علی، ژێدەرێ بەرێ

هاتی یە کرن؛ کا کێ ئێخسیر کری یە، گۆتبوو: «سەیێ رەش ئەز یێ ئێخسیر کریم».

هەژی یە بێژین کو شالی بەگ هەمی دەما جهێ باوەری یا مرادخان بەگێ بوو و ئێک بوو ژ وان کەسێت نێزیکی وی و شیرەتکارێت وی، دیسا بەردەوام ئێک بوو ژ سەرکێشێت لەشکەرێ بادینا[1].

پشتی مرنا خۆ، (حەفت) کوڕ ل پاش خۆ هێلان، پشتی وی، کوڕێ وی میر بەهدۆر بەگێ(دووێ) بوو میرێ کەلا ئەرزێ.

٦) میر بەهدۆر بەگێ (دووێ)

کوڕێ میر شالی بەگێ یە، هەڤچاخێ میر بەهرام پاشایێ مەزن بوو(١١٢٦ـ١١٨٢ک/١٧١٤ـ١٧٦٨ز)، یێ کو «عیسێ دەلا» بۆ خۆ کری یە شیرەتکار و شالیار(وەزیر)، ژ بۆ رێڤەبرنا کاروبارێ میرنشینا بادینا.

ل سەردەمێ ڤی میری، ل سالا (١١٥٤ک/١٧٤١ز)[2] پەیوەندی د ناڤبەرا بادینا و بۆتا نەخۆش بوون و شەڕ و لێکدانا دەستپێکر، د ئەنجام دا لەشکەرێ بەهدینا ب سەرکەفت و لەشکەرێ بۆتا شکەستن.

شەڕێ بۆتا و بەهدینا

پەیوەندی د ناڤبەرا بادینا و بۆتا خۆش ببوون، هەر ژ سالا (١١١٣ک/١٧٠١ز) پشتی کو میر زبێر پاشایێ ئێکێ(١١١٣ـ١١٢٦ک/١٧٠١ـ١٧١٤ز)، خزمانی دگەل میر محەمەد بەگێ میرێ بۆتا کری، پاشی میر محەمەد بەگ چوویە سەرەدانا وی و (دو) حەفتی یا مایە ل ئامێدی یێ[3]. بەلێ ئەڤ پەیوەندی یە بەرەبەرە تێک چوون؛ نەخاسمە

---

(١) عارف ئوسمان بەگێ ئەرزی

(٢) محمد علی قەرەداغی، رۆژناما هاوکاری، ژمارە(١٣٤٣)، کانونینا دووێ ١٩٩٥، «پرۆژەی دەستخەتە کوردیەکان، دەستخەتی بریفکی»، پشکا (ئێکێ)، بپ٣

(٣) محفوظ العباسی، إمارە بهدینان العباسیە، (الموصل١٩٦٩)، ص٧٦، سەرەدانا وی یا (دووێ) بۆ ئامێدی یێ ل سالا (١١٨٧ک/١٧٦٤ز) ل سەردەمێ میر ئیسماعیل پاشای بوو، و ل سالا (١٢٠٧ک/١٧٩٢ز) چوو بەر دلۆڤانی یا خودێ. بەرێ خۆ بدە کۆڤارا کاروان، ژمارە(٨١)، کانونینا ئێکێ ١٩٨٩، «بعض الوقائع الحاقە فی تاریخ بادینان»، عبدالرحمن مزوری، بپ١٤٦ـ١٤٩

پشتی زبێر پاشا ل سالا (١١٤٤ك/١٧٣١ز)، ل زاخۆ هاتی یە کوشتن[١].

ل بهارا سالا (١١٤٥ك/١٧٤١ز)، ئانکو پشتی بۆرینا (دەه) سالا ژ مرنا میر زبێر پاشای، محەمەد بەگێ، لەشکەرەکێ مەزن خرڤەکر و ژ لایێ ژۆری یێ زاخۆڤە هێرش کرە دەڤەرا بەهدینا و شیا ل خابویری دەرباس ببیت و وان گوندێت ل وێ دەڤەرێ بستینیت و هەول دا بناڤ دەڤەرێ بکەڤیت. میر بەهرام پاشایێ مەزن(١١٢٦ـ١١٨٢ك/١٧١٤ـ١٧٦٨ز) لەشکەرێ بەهدینا خرڤەکر و هێرشەکا هەڤدژ کرە سەر لەشکەرێ میر محەمەدێ بۆتا و شکاند و د دویڤ ڕا چوو، گەلەکا ژ لەشکەرێ وی خۆ هاڤێتنە خابویری و خەندقین، ژ بەر کو دەمێ بهارێ بوو و ئاڤ رابوو ل فیرەکا ددا، بۆ نموونە (حەفت) زەلامێت بۆتا یێت کو خۆ هاڤێتینە خابویری خۆ ب تایەکێ دارا (بییێ)ڤە گرتبوون، ئینا ئێکی ژ لەشکەرێ بەهدینا دگۆتنێ ئەحمەدێ پیرەکی[٢] شیرەک ل وی تای دا و هەر (حەفت) زەلام ب ئاڤێ دا چوون، لەورا د وێ هەلبەستێ دا، یا کو ب وی شەڕی هاتی یە ڤەهاندن، هاتی یە:

ئەحمەدێ پیرەکی

کویرێ ب رتلەکی

حەفت مێر کوشتن ب شیرەکی[٣]

بۆ من هاتە گۆتن[٤]،کو لەشکەرێ بادینا ل خابویری دەرباس بوون و هێرشێت خۆ دژی لەشکەرێ بۆتا بەردەوام کرن، هەتا گەهشتینە باژێرێ جزیرا بۆتا و بورجا بەلەک هەرفاندین، پاشی بەرێت وی دگەل خۆ ئینایین و دانایینە دەڤەنێ کەلا دهۆکێ، ژ بۆ دیرۆک، بەلێ لدویڤ دیتنا من چ راستی ژ بۆ ڤێ چەندێ نینن و هیچ جارەکێ دیرۆکێ بەحس نەکری یە کو بادینا باژێرەکێ بۆتا ستاندبیت، بەلکو هندەک گوند ستاندن هەر وەکی ل سەردەمێ ئیسماعیل پاشایێ ئێکێ(١١٨٢ـ١٢١٣ك/١٧٦٨ـ١٧٩٨ز)، ل سالا (١٢١٣ك/١٧٩٨ز)، برایێ وی قوباد بەگێ میرێ زاخۆ شیا (چوار) گوندێت ل

(١) الاكراد في بهدينان، بپ١٥٢

(٢) پیرەکێ: گوندەکە ژ گوندێت دەڤەرا زاخۆ، دکەڤیتە لایێ ژۆری.

(٣) عارف ئوسمان بەگێ ئەرزی

(٤) ژێدەرێ بەرێ

دۆرێت جزیرێ بستینت، بەلێ هەر د وی دەمی دا میر محەمەد بەگێ لەشکەرەک د هەوارا وان گوندا ڤرێکری و هەردو لا لێکدان، د ئەنجام دا پتر ژ (حەفتێ) زەلاما ژ هەردو لا هاتنە کوشتن، پاشی ژێکڤە بوون[١].

د ڤی شەری دا هەر (شەش) برایێت میر بەهدۆر بەگێ هاتنە کوشتن و ئەو بخۆ ژی ب گرانی هاتە بریندار کرن، میر بەهرام پاشا دختورێت خۆ یێت تایبەتی ژ بۆ دەرمانکرنا وی هنارتن و دەمێ ساخ بووی، (شەش) گوند (هەمزا، دهێ، تەعلاڤێ، هەسپیرکا، چەمسیسکێ و بادەرەشکێ)[٢] وەک خەلات دانێ، ژ بەر وێ قوربانی یا پێشکێشکری زێدەباری وێ بەرەڤانی یا ژ جهێ بەهدینا کری[٣].

میر بەهدۆر بەگێ (سێ) کور ل پاش خۆ هێلان، بەکر بەگ و خان ئاڤدەل بەگ و میر ئەحمەد بەگ، یێ کو پشتی وی بوویە میرێ کەلێ.

٧) میر ئەحمەد بەگێ(دووێ)

کورێ میر بەهدۆر بەگێ(دووێ)یە، هەڤچاخێ میر ئیسماعیل پاشایێ (ئێکێ) بوو(١١٨٢ـ١٢١٣ک/١٧٦٨ـ١٧٩٨ز)، ئەڤ میرە گەلەک یێ ب سەهم بوو، کەس و کارێت وی ژێ دترسان، ژ بەرکو یێ تێوەرینەر(مغامر) بوو، باهرا پتر ژ هاتن و چوونێت وی د بێ زێرەڤانێت تایبەت و ب تنێ بوون، ل شەڤ و نیڤ شەڤا ژ بۆ سەرەدانا میر ئیسماعیل پاشای بەر ب ئامێدی یێ دچوو، باهرا پتر ژ وان کەسێت پێزانین ل دۆر دیرۆکا میرێت ئەرزێ ل نک هەین تەئکید دکر[٤] کو وی دل ل سەر «نائیلا» خاتوونا کابانی یا ئیسماعیل پاشای هەبوو و کوتەکی ل بەکر بەگێ دکر دا هۆزانا پێ چێکەت و «بەیتا نائیلا خاتوونێ» لدویڤ داخوازا وی ڤەهاندبوو، نەکو وی دل لسەر هەبوو، بەلکو گەلەکێ خۆپارێز و دیندار بوو.[٥]

---

(١) یاسین خیرالله العمری، غرائب الأثر، مطبعه أم الربیعین، (الموصل ١٩٤٠)، ص٤٧، ٥٠

(٢) دەکەڤنە دەڤەرا سپنەی

(٣) عارف ئوسمان بەگێ ئەرزی

(٤) مویسا بەگ و عارف ئوسمان بەگ و حاجی عارف......هتد.

(٥) من بخوە ژی باوەر دکر و د هۆزانێن (نائیلا) و (کەلها هەرفتی)دا، من گەلەک بەحسێ ئەڤینا نائیلا خاتوونێ کری یە.

دبێژن میر ئیسماعیل پاشا ب وێ چەندێ ئاگەهدار ببوو و گەلەک هەولدانێت کوشتنا وی دکرن، ژ وان هەولدانا ژی ئەو بوو، کو جارەکێ کاغەزەک بۆ چۆلی بەگێ میرێ ئێزدی یا ب دەستێ وی هنارتبوو، د وێ نامێ دا نڤیسی بوو: «دڤێت قاسدێ ڤێ کاغەزێ نەزڤریتەڤە»، لەورا ب نەپەنی ڤە دو رەشەکێت خۆ هنارتنە بەراهی یا وی، بەلێ دەمێ لێ هلێخستی، ئەوی هەردو رەشەک کوشتن و هەسپێ ئێکی ژ وان بۆ خۆ ئینا و زڤری.[1]*

میر ئەحمەد بەگێ کوڕەک لدویڤ خۆ هێلا، ئەو ژی میر عەلی بەگە یێ پشتی وی بوویە میرێ کەلا ئەرزێ.

٨) میر عەلی بەگ

کوڕێ میر ئەحمەد بەگێ یە، هەڤچاخێ میر ئیسماعیل پاشایێ ئێکێ بوو(١١٨٢ـ١٢١٣ک/١٧٦٨ـ١٧٩٨ز)، میرەکێ گەلەک چەلەنگ و زیرەک بوو، هەمی دەما ل دیوانا میر ئیسماعیل پاشای بوو، نەخاسمە پشتی ئاریشە ل سەردەمێ وی ژ لایێ برایێت وی یێت لێ پشتەرێ بووین(سەیفۆر بەگ، حاجی لطف الله بەگ و حاجی خان بەگ)ێ ڤە بۆ پەیدا بووین[2]. ژ بەر دویری یا وی و زەلامێت وی ژ کەلێ، دەرفەت بۆ هندەک نەحەزێت وی وەکی (هەمزۆیێ مزویری)[3] پەیدا کربوو هەتا کو کەلا ئەرزێ دورپێچ کری و هەولدای بستینت.

دورپێچکرنا کەلێ

دەمێ کو ل سالا (١٢٠٩ک/١٧٩٤ز) میر ئیسماعیل پاشا دگەل هەر سێ برایێت خۆ

(١) عارف ئوسمان بەگ.
* ناڤێ وی کربوو (فۆلە) و هەتا نۆکە ژی جهێ هافرێ وی یێ مای، ژ بەرکو یێ د بەری کۆلایە دبێژنێ (جوهنی یێ هەسپێ میری» بەرێ خۆ بدە پشکا وێنەیا.
(٢) الاكراد فی (بهدینان)، ژ بپ١٥٧ـ١٥٩
(٣) مەزنێ ئویجاخەکا مزویری یا بوو، خوین لێ کەفتبوو و ژ ناڤ مزویری یا ب ئویجاخا خۆڤە بار کر و داخوازا حەواندنێ ژ میر ئەحمەد بەگێ کربوو، وی ژی دانابوو لسەر وی جهێ (هەمزۆی) ئاڤا کری و ژ بەر هندێ بوویە (هەمزا). ژ بەر کو گوندێ بەرێ ل بەر سپنەی بوو لسەر رێکا ژ (هەمزا) دچیتە گوندێ (کورێمێ).

سەیفۆر بەگێ و حاجی لطف الله بەگێ و حاجی خان بەگێ ئاشت بووی[١]، داخوازا میر عەلی بەگێ کر، دا کو ل وێ ئاشتبوونێ یێ ئامادە بیت وەک (شاهد). میر عەلی بەگێ باهرا پتر ژ زەلاما دگەل خۆ برن و بەر ب ئامێدی یێ چو، هەمزۆیێ مزویری مرۆڤێت خۆ خرڤەکرن و ژ هەمی لاڤە کەلا ئەرزێ دورپێچ کر و هەولدا بستینت، بەلێ ئەو زەلامێت تێدا ماین دگەل پیرەمێر و ژن و سنێلا تفەنگ کرنە د پەنجەرێت کەلێ دا و شەڕ کرن هەتا کو هەوار ژ وان گوندێت دەوروبەر نەخاسمە (پاسی)یا[٢] ڤێراگەهشت و دورپێچا وی شکاندی.

پاشی دەمێ میر عەلی بەگ ژ ئامێدی یێ زڤری و ب کریارا هەمزۆیێ مزویری حەسیای، فەرمان دا پاسی یا و خەلکێ دەوروبەر، داکو هێرشێ بکەنە سەر گوندێ (هەمزا) و هەمزۆیێ مزویری ژێ دەربێخن، هەمی پێکڤە چوونە سەر هەمزا و هەمزۆیێ مزویری رەڤی و بەر ب بامەرنێ چوو، بەلێ پشتی چەندین ماقویل و مەزنێت دەڤەرێ داخوازا لێبۆرینێ ژ میر عەلی بەگێ کری، قائیل بوو کو ژ هەمزا بار کەت و بچیت، لەورا هەمزۆیێ مزویری و مرۆڤێت خۆ ل بامەرنێ ئاکنجی بوون.[٣]*

میر عەلی بەگێ کورەک لدویڤ خۆ هێلا، ناڤێ وی نوری بەگ بوو و میراتی پشتی وی گەهشتیە میر پحەمەد بەگێ پسمامێ وی.

٩) میر پحەمەد بەگ

کورێ خان ئاڤدەل بەگێ کورێ میر بەهدۆر بەگێ یە، چو پێزانین ل دۆر رۆلێ ڤی میری و رویدانێت ل سەر دەمێ وی نەگەهشتینە مە، هەرچەندە ل دەستپێکا چەرخێ (دوازدێ کۆچی/هەژدێ زایینی) میراتی ل کەلا ئەرزێ کربوو.

میر پحەمەد بەگێ دو کوڕ لدویڤ خۆ هێلان؛ ئیسف بەگ و سلێمان بەگ.

---

(١) غرائب الاثر، بپ٣٦
(٢) پاسێ: گوندەکە ژ گوندێت دەڤەرا سپنەی دکەڤیتە بەر خابویری.
(٣) د روینشتنەکێ دا، ل سالا (١٩٨٠)ێ، من ئەڤ پێزانینە ژ محەمەدێ عەلی بەگێ ئەرزی وەرگرتن.
* نۆکە ژی دویندەها هەمزۆیێ مزویری یا ل بامەرنێ مای ب ناڤێ بنەمالا «حەسەنێ ستییێ» دهێتە نیاسین.

١٠) میر حەسەن بەگ

کورێ برەهیم بەگێ کورێ بەکر بەگێ (هۆزانڤان)ە، ل سەردەمێ وی رۆژا دویماهی یێ یا میرنشینا بادینا ئاڤا بوو، دەمێ کو میر محەمەدێ رەواندزی(میرێ کۆر) ل سالا (١٢٥٠ک/١٨٣٤ز) ئامێدی یێ ستاندی و هەر ل بهارا وێ سالێ کەلا ئەرزێ ژی ستاند و میراتی یا بەگێت ئەرزێ ب دویماهی ئینای.

میر حەسەن بەگێ تنێ کورەک لدویڤ خۆ هێلا، دگۆتنێ فەتەح بەگ.

بڕا سیێ

دویماهیا میرێت ئەرزێ

* ب دویماهیهاتنا میراتی یا میرێت ئامێدی یێ
* ب دویماهیهاتنا میراتی یا میرێت ئەرزێ
* ئەرزێ پشتی خراببوونا کەلێ

پێشگۆتنەک

هەر دەولەتەکێ رۆژا ئاڤابوونا خۆ یا هەی، دیسان ئەگەرێت خۆ یێت تایبەتی یێت هەین، میرنشینا بادینان ژی ل دویڤ وێ چەندێ رۆژا ئاڤابوونا خۆ دا هەبیت؛ و ئەگەرێت وێ ئاڤابوونێ ژی هەبوون، ئەگەرێ سەرەکی ژی لاوازی یا میرێت وێ بوو، زێدەباری گڤاشتنێت دەرڤەیی، یێن کو ژ لایێ میرنشینێت دەوروبەر لێ دهاتنە کرن، بەلێ ل دویڤ دیتنا مە ئەگەر ئاریشێت ناڤخۆیی و لاوازی یا میری و ئەگەرێت دەرڤەیی ژی نەبان هەر دا رۆژا وێ ئاڤا بیت، ژ بەر کو بریارا دەولەتا ئۆسمانی ژ بۆ نەهێلانا میرنشینێت کوردا دەرکەفتبوو، و نەخشە ژی هاتبوونە دانان و لەشکەرێ ئۆسمانی ژی خۆ ئامادە دکر ژ بۆ وێ چەندێ، بەلێ ئەگەر چەوا بیت ئەگەرێت ژێکگۆتی و هەڤرکی یێت ناڤخۆیی فاکتەرەکێ گرنگ بوون د وێ چەندێ دا. نۆکە ژی دێ ئەگەرا (مباشر) خویا کەین.

ب دویماهیهاتنا میراتی یا میرێت ئامێدی یێ

د کەڤن دا و هەر ژ سەردەمێ حەسەن بەگێ کورێ چۆلی بەگێ میرێ داسنی یا، پەیوەندی د ناڤبەرا داسنی یا و مزویری یا نەخۆش بووبوون، نەخاسمە پشتی حەسەن بەگێ نەهێلای کاروانی یێت مزویری یا بچنە گوندێت داسنی یا، ژ بەر هندێ مزویری یا هێرشەک کرە گوندێ (کابارا) و پشتی شەرەکێ دژوار (هەشتێ) زەلام ژ هەردو جوینا هاتنە کوشتن، بەلێ پشتی (هەشت) هەیڤا پێکهاتن[١].

مزویری یا هزر دکر، کو ئەڤ دلمانا د ناڤبەرا وان و داسنی یا دا پەیدا بووی ژ کریارێت میرێت ئامێدی یێ نە و هەر ئەون داسنی یا پال ددەنە وی هەلویستی، لەورا لێ پشتەرێ ببوون و قائیل نەدبوون خویکێ بدەن، د سەر هندێ را هێرش دکرنە وان گوندێت دەشتێ یێت دکەڤنە د ناڤبەرا چیا و خازری و باج ژێ دستاندن و کوتەکی لێ دکرن، ژ بەر هندێ خەلکێ وان گوندا و داسنی یا هانا خۆ برنە نک میرێ ئامێدی یێ میر محەمەد سەعید پاشای(١٢٤٠ـ١٢٥٠ک/١٨٢٤ـ١٨٣٤ز) و گازندە ژ مزویری یا کرن، وی ژی جابا سەرۆکێ مزویری یا عەلی ئاغایێ ئەرگۆشی و کورێ وی سنجان ئاغای ڤرێکر و ل بەر بوو هەردوکا بکوژیت، بەلێ دەمێ ئامادە بووین د خۆرا نەدیت و تنێ هندەک گەف لێ کرن؛ دا وی کاری نەکەن، ژ بەر هندێ ب دلمانی ژ نک وی زڤرینەڤە، لەورا میر محەمەد سەعید پاشای

(١) عبدالفتاح علی یحیی، کۆڤارا کاروان، ژمارە(٤٢)، ئادار ١٩٨٦، الملا یحیی المزوری وسقوط امارة بادینان، پشکا (دووێ)، بپ١٣٥

جابا میرێ داسنی یا عەلی بەگێ کورێ حەسەن بەگێ کورێ چولی بەگی ڤرێکر و داخواز ژێ کر عەلی ئاغای و کورێ وی سنجان ئاغای بکوژیت. ل دەستپێکێ قائیل نەبوو، ژ بەر کو مزویری و مسلمانێت دی دا فەرمانا ئێزدی یا راکەن و داخوازا لێبۆرینێ ژێ کر و گۆتێ؛ من نەڤێت ئەز مایێ خۆ د مزویری یا بکەم، بەلێ میر محەمەد سەعید پاشای سۆز و پەیمان دانێ کو هەر گاڤا مزویری تشتەکی بکەن، ئەو لەشکەرێ خۆ ڤرێکەتێ ژ بۆ پاراستنا ئێزدی یا و ژ والی یێ مویسلێ و بەغدا ژی بپارێزیت ئەگەر ڤیان تشتەکی دژی داسنی یا بکەن. عەلی بەگێ داسنی ب ڤێ چەندێ قائیل بوو پشتی زانی کو هندەک مزویری ژی دێ هاریکاری یا وی کەن و پشکداری یێ د وێ پیلانێ دا کەن.

هەر ل وێ زڤستانێ کو سالا (١٢٤٨ک/١٨٣٢ز) بوو، میر محەمەد سەعید پاشای برایێ خۆ میر ئیسماعیل پاشا میرێ ئاکرێ راسپارد ژ بۆ بجهئینانا وێ مەرەمێ و ژێک نێزیککرنا هەردو لا، میر ئیسماعیل پاشای هاتن و چوون د ناڤبەرا هەردو لا دا کرن و دگەل عەلی بەگێ چوو سەرەدانا عەلی ئاغای ل گوندێ (بالەتە)، و داخواز ژێ کر کو ئەو ژی ب سەرەدانا عەلی بەگێ ل گوندێ (باعەدرێ) رابیت، دا پتر پەیوەندی خۆش بن و ژێک نێزیک بن. ل دەستپێکێ عەلی ئاغا قائیل نەبوو، بەلێ ل دوماهی یێ ب هاریکاری یا (وەیسی ئاغایێ مامێزدینی)، یێ کو ب وێ پیلانێ دحەسیا شیا قائیل کەتن، کو ئەو و کورێ خۆ سنجان ئاغا ب سەرەدانا عەلی بەگێ ل گوندێ باعەدرێ رابن.

پشتی دەمەکی عەلی ئاغا و کورێ وی سنجان ئاغا ب (پێنج) زەلامێت دیڤە چوونە باعەدرێ و ل عەلی بەگێ بوونە مێهڤان، عەلی بەگێ ژی ژ بۆ وێ پیلانێ خۆ ئامادە کربوو، لەورا زەلامێت وی لێ خرڤە بوون و عەلی ئاغا و سنجان ئاغا دگەل سێ زەلامێت دی کوشتن و هەر دو یێت دی ژی شیان خۆ خلاس کەن و بزڤرنەڤە.

مەلا ئەحیایێ مزویری، کو دبیتە برازایێ عەلی ئاغای، هانا خۆ برە نک میر محەمەد سەعید پاشای و داخوازا هاریکاری یێ ژێ کر، بەلێ چو بۆ نەکر، هەروەسا هانا خۆ برە نک میر ئیسماعیل پاشایێ میرێ ئاکرێ، وی ژی بۆ چو نەکر[1]، دسەر هندێ را

(١) عبدالفتاح علی یحیی، کۆڤارا کاروان، ژمارە(٤٣)، نیسانا ١٩٨٦، الملا یحیی المزوری وسقوط امارة بادینان، پشکا (سیێ)، بپ١٤٩-١٥٤

خولامەکێ میر محەمەد سەعید پاشای کورێ وی مەلا عەبدولرەحمان کوشت[1]، لەورا مەلا ئەحیای هانا خۆ برە نک میر محەمەدێ رەواندزی«میرێ کۆر» (١٢٢٨ـ١٢٥٤ک/١٨١٣ـ١٨٣٨ز)، یێ کو د دلدا هەبوو میرنشینا خۆ ل سەر کیستێ میرنشینا بادینا بەرفرەهـ بکەت، دیسا د وان کاودانا دا میر مویسا بەگێ برایێ محەمەد سەعید پاشا چوو نک میر محەمەدی و داخوازا هاریکاری یێ ژێ کر، دا کو ئەو شوینا میر محەمەد سەعید پاشای ببیتە میرێ بادینا.[2]

میر محەمەدی ئەڤ هەردو داخوازە ب دەلیڤە دیتن، دا کو مەرەما خۆ بجهـ بینیت و دەڤەرا بادینا بستینت، بەلێ دەم زڤستان بوو و رێک و رێبار د سەخت و نەخۆش بوون، نەخاسمە بۆ لەشکەرەکێ مەزن، دگەل هندێ ژی پەرگارێ ب زەحمەت بوو و لەشکەرێ وی خۆ ل بەر کاودانێت سەقایێ زڤستانێ نەدگرت ئەگەر ب کارەکێ لەشکەری رابیا، لەورا سۆز دا هەردو لا و پەیمان دانێ کو ل سالا (١٢٤٩ک/١٨٣٣ز) دەمێ بهار، چاخێ (جەهـ) دکەڤیتە فریکی، ئەو ب لەشکەرێ خۆڤە د هانا وان بێت، مەبەست ژ دەمێ فریکی ئەو بوو کو ئالیکا دوارێت لەشکەری، دێ پێ هێتە دابینکرن، لەورا هەتا نۆکە ژی ئێزدی دبێژنە وێ هێرشا بسەر دەڤەرا شێخان دا ژ لایێ لەشکەری میر محەمەد بەگێ رەواندزی ڤە؛ (فەرمانا فریکی).

هەر وێ زڤستانێ یا سالا(١٢٤٨ک/١٨٣٢ز) میر محەمەدی لەشکەرەکێ ژ (پازدە)هزار زەلاما پێک ئینا و کرە (سێ) پشک، برایێ خۆ رەسوول بەگ کرە سەرکێشێ پشکەکێ و میر مویسا بەگێ برایێ میر محەمەد سەعید پاشای کرە سەرکێشێ پشکا (دووێ) و ب بەراهی یا پشکا (سیێ) کەفت و ل رۆژا سێشەمبی (١٠)ی نیسانا سالا (١٢٤٩ک/١٨٣٣ز) ل (زێبی) دەرباس بوو و بەرێ خۆ دا دەڤەرا بادینا.

لەشکەرێ رەسوول بەگێ گەهشتە شێخان و بەرێ هێزێت بادینان ب سەرکێشی یا ئینس ئاغای ڤێرا بگەهن هێرش کر و شیا ب ئێکجاری دەڤەرا شێخان بستینت و عەلی بەگێ

(١) بەلگەیەکێ دیرۆکی، لو چەند دیرۆکێت رویدانا ل سەر هاتینە نڤیسین و ل نک من هەیە، دبێژیت: ئەنجامدەرێت کوشتنا وی نێروەی بوون.
(٢) کۆڤارا کاروان، ژێدەرێ بەرێ، بپ١٥٥